

Sygn. akt: I Cgg 8/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 kwietnia 2021 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Wojciech Hajduk
Protokolant:	Aleksandra Strumiłowska

po rozpoznaniu w dniu 28 kwietnia 2021 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa J. O.

przeciwko (...) z siedzibą w B.

o naprawienie szkody

1. zasądza od pozwanej (...) z siedzibą w B. na rzecz powódki J. O. kwotę 337.891,84 (trzysta trzydzieści siedem osiemset dziewięćdziesiąt jeden 84/100) złotych z następującymi ustawowymi odsetkami za opóźnienie:

- od kwoty 100.000 (sto tysięcy) złotych od dnia 15 marca 2019 r. do dnia 10 lutego 2020 r.

- od kwoty 150.000 (sto pięćdziesiąt tysięcy) złotych od dnia 11 lutego 2020 r. do dnia 14 grudnia 2020 r.,

- od kwoty 337.891,84 (trzysta trzydzieści siedem osiemset dziewięćdziesiąt jeden 84/100) złotych od dnia 15 grudnia 2020 r.,

2. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego,

3. nakazuje pobranie od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Gliwicach kwotę 33 102,63 (trzydzieści trzy tysiące sto dwa 63/100) złote tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

SSO Wojciech Hajduk

ICgg 8/2019 UZASADNIENIE

Powódka J. O. w ostatecznie sprecyzowanym żądaniu (pismo z 24.11.2020 k-465) domagała się zasądzenia od pozwanej (...) w B. kwoty 337.891,84zł z następującymi ustawowymi odsetkami za opóźnienie: od 100.000zł od wytoczenia powództwa do 10.02.2020r; od 150.000 od 11.02.2020 (k-369) do 14.12.2020 (k-471); od 337.891,84zł od 15.12.2020r. Uzasadniła, że jest właścicielką nieruchomości położonej w R. przy ul. (...), którą odziedziczyła po mężu w 2018r. W budynku mieszkalnym oraz garażu, powstały szkody związane z negatywnymi skutkami ruchu zakładu górniczego pozwanej. O ich powstaniu powzięła wiedzę w 2017r.. Szkody przybrały postać: wychylenia od pionu bryły budynku, uszkodzenia przewodów kominowych wewnątrz oraz powyżej dachu, utraty wartości nieruchomości w związku z jej wychyleniem, pęknięcia wiatrołapu oraz naroża budynku, ukośnych pęknięć na wysokości parteru

i piętra, pęknięć w obrębie otworów okiennych, zawilgocenia posadzek, odspojenia wiatrolapu od zasadniczej bryły budynku, pęknięć i zarysowań ścian w kuchni, zarysowań ścian i sufitów w pokojach, łazience, sypialni, zarysowań w obrębie otworu okiennego w ubikacji. Szkody zgłoszono pozwanej lecz się do nich nie odniosła. Pismem z 23.11.2018r. powódka ponowiła swoje stanowisko, do którego pozwana również nie odniosła się.

Pozwana (...) w B. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa . Wyjaśniła, że jest przedsiębiorstwem o którym mowa w art. 8 ust. 1 Ustawy z dnia 07.09.2007r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego, którego podstawowym przedmiotem działalności jest prowadzenie likwidacji kopalni, zabezpieczenie kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni, zagospodarowywanie majątku likwidowanej kopalni, zbędnego majątku przedsiębiorstwa górniczego, tworzenie nowych miejsc pracy, w szczególności dla pracowników likwidowanej kopalni. Przyznała swoją odpowiedzialność z tytułu szkód wyrządzonych przez (...) SA, wskazując, że w dniu 31.12.2016r. przed Notariuszem E. S. zawała - zgodnie z art. 8a ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego - z (...) Sp. z o.o. - obecnie po przekształceniu działającej w (...) Spółki Akcyjnej umowę nieodpłatnego nabycia (...) (Rep. (...)). Równocześnie zawarto także porozumienie regulujące zasady współpracy w zakresie postępowania z dokumentacją mierniczo - geologiczną, odpowiedzialności stron i trybu postępowania w sprawach o naprawienie szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów oraz udzielania informacji o warunkach geologiczno- górnicznych. Nie sporządzono i nie podpisano żadnego wykazu przejmowanych przez (...) SA zidentyfikowanych zobowiązań z tytułu szkód górnicznych ze względu na zaistniały spór na gruncie interpretacji skutków tego nabycia dla zobowiązań przejętych umownie przez (...) Sp. z o.o. od (...) SA . W czasie nabycia przez (...) S.A. od (...) Sp. z o.o. (...) istniała i to ta spółka w świetle przepisów prawa geologicznego i górniczego jako sprawca szkody zobowiązana była do naprawy szkód wyrządzonych ruchem tej kopalni. Zobowiązania z tytułu szkód górnicznych (ale tylko tych wywołanych ruchem nabytej (...) -powstałej z wydzielienia (...)) pozwana przejęła ustawowo, na podstawie art. 8 c ust.2 w/w ustawy funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego będącego *lex specialis* w stosunku do przepisów art. 146 Ustawy z dnia 05.08.2011r. Prawa geologiczne i górnicze (a także w stosunku do art. 91 i nast. poprzednio obowiązujące Ustawy z dnia 04.02.1994r. Pozostałe zobowiązania przejęła w świetle art. 531 § 1 ksh z dniem 29.06.2017r. Z tą datą wykreślono (...) SA z Rejestru Przedsiębiorców. (...) S.A przejęła także prawa i obowiązki (...) S.A. wynikające z umowy dodatkowej zawartej dnia 28.04.2016r. pomiędzy (...) S.A. i (...) sp. z o.o., na podstawie której (...) sp. z o.o. przejęła odpowiedzialność za wszystkie zobowiązania z tytułu szkód wyrządzonych ruchem zakładów (...) S.A. wymienionych w umowie dodatkowej, w tym szkód wywołanych ruchem (...) (z której została wydzielona (...)) . Przejęcie to jest równoznaczne ze zwolnieniem (...) SA z tych obowiązków (por. § 3 ust. 2 Umowy dodatkowej). Tym samym pozwana jest następcą prawnym (...) SA na zasadzie art. 531 KSH na skutek dokonania podziału (...) SA. W Planie podziału (...) SA zobowiązania spółki dzielonej nie zostały przypisane żadnej z nowoutworzonych spółek. Odnosząc się merytorycznie do pozwana żądania zakwestionowała związek przyczynowy pomiędzy działalnością eksploatacyjną, a powstaniem szkód. Wskazała, że o ile istnieje związek przyczynowy konieczne jest ustalenie sposobu ich naprawy.

SĄD USTALIŁ

Powódka jest właścicielem nieruchomości w R. przy ul. (...) zabudowanej piętrowym, podpiwniczonym budynkiem mieszkalnym oraz wolnostojącym murowanym budynkiem gospodarczym [KW SR w Rudzie Śląskiej nr (...)]. Budynki zostały wzniesione w 1977r [opinia biegłego z zakresu szkód górnicznych i budownictwa K. M. k-149-344]. Nieruchomość znajdowała się na terenie, który był objęty działalnością eksploatacyjną (...). Na skutek tej działalności nastąpiły deformacje powierzchni negatywnie oddziałujące na budynki. Oddziaływania te powinny zaniknąć pod koniec 2019r. [opinia biegłego geologa dr hab. K. S. k-45-110]. Budynek mieszkalny uległ znacznemu wychyleniu o wartości 20,88mm/m do 24mm/m, które powoduje dużą uciążliwość użytkowania, zagraża bezpieczeństwu konstrukcji, kwalifikuje budynek do przeprowadzenia rektyfikacji. Budynek garażu uległ wychyleniu o wartości 27,30mm/m. Naprawa powinna nastąpić poprzez rektyfikację. Wychylenie zagraża bezpieczeństwu konstrukcji. Ogrodzenie wykonane z przęsł z siatki i betonowych oraz stalowych słupków na podmurówce betonowej uległo wychyleniu 110mm/m. Naprawa powinna nastąpić poprzez jego rozebranie i odbudowanie. Koszt rektyfikacji

budynku mieszkalnego wyniósłby 497.367,30zł brutto, budynku gospodarczego 100.764zł brutto, ogrodzenia 20.202,23zł brutto [opinia biegłego z zakresu szkód górniczych i i budownictwa K. M. k-149-344]. Wartość odtworzeniowa [techniczna] budynku mieszkalnego z uwzględnieniem stopnia zużycia technicznego **32,83%** wynosi 295.008,44zł. Wartość odtworzeniowa [techniczna] budynku gospodarczego przy uwzględnieniu stopnia zużycia 40,43% wynosi 28.223,14zł. Wartość odtworzeniowa [techniczna] ogrodzenia przy uwzględnieniu 41% stopnia zużycia wynosi 11.292,75zł, wartość odtworzeniowa [techniczna] nawierzchni przy uwzględnieniu 48% zużycia wynosi 3.367,84zł [opinia biegłego rzeczoznawcy R. S. k-402-451, ustne wyjaśnienia biegłego k-490].

Powyższy stan faktyczny ustalono w oparciu o opinie biegłych: z zakresu geologii dr hab. Inż. K. S. k-45-110, budownictwa i szkód górniczych mgr inż. K. M. k-149-344, rzeczoznawcy majątkowego mgr inż. R. S. k-402-451 oraz ustnych wyjaśnień biegłego k-490. Opinia biegłego z zakresu geologii nie była kwestionowana. Opinia budowlana biegłego K. M. ustalająca zakres szkód górniczych, koszt rektyfikacji budynków oraz celowość naprawy przez wypłatę jednorazowego odszkodowania została zakwestionowana przez pozwaną w zakresie ustalonego procentowego zużycia poszczególnych składników [pismo z 3.02.2020 k-362-364], powódka złożyła zaś zastrzeżenia do wartości odtworzeniowych [technicznych] składników nieruchomości, zarzucając biegłemu brak uprawnień do wykonania wyceny nieruchomości [pismo powódki 27.01.2020 k-355]. Uwzględniając najdalej idący zarzut tj. brak uprawnień biegłego do sporządzenia operatu szacunkowego ustalającego wartość odtworzeniową nieruchomości, zlecono sporządzenie takiego operatu biegłemu rzeczoznawcy R. S.. Do opinii biegłego R. S. złożyła zastrzeżenia pozwana [pismo z 8.12.2020 k-472]. Zarzuciła, że biegły przyjął zbyt niskie wartości zużycia naturalnego budynku gospodarczego. Wg pozwanej przy zastosowaniu metody czasowej wiek budynku gospodarczego wynosi 43 lata, przewidywana trwałość to 60 lat więc stopień zużycia powinien wynieść 72%, a biegły przyjął jedynie 40,43%. W ustnych wyjaśnieniach złożonych na rozprawie 28.04.2021 biegły wskazał, że metoda przyjęta przez pozwaną nie może mieć zastosowania w sprawie. Trwałość budynków gospodarczych wynoszącą 60 lat można odnosić jedynie do sytuacji gdy na konstrukcję oddziałują wilgoć oraz czynniki chemiczne (np. odchody zwierząt w chlewniach, oborach czy kurnikach). Budynek gospodarczy jest murowany z cegły, pokryty dachem, posadowiony na fundamentach betonowych. Oprócz szkód górniczych nie było w nim innych uszkodzeń. Stan utrzymania należy uznać za średni. Dla każdego elementu budynku oceniono odrębnie stopień zużycia co pozwala na przyjęcie stopień zużycia dla całości w wysokości 40,43%. Sąd podzielił ustalenia biegłego. W przystępny i rzetelny sposób wyjaśniają aktualny stan budynku gospodarczego i jego wartość.

SĄD ZWAŻYŁ

Pozwana w odpowiedzi na pozew przyznała swoją odpowiedzialność za skutki działalności eksploatacyjnej (...) SA „(...)”, jednakże w piśmie procesowym z 3.02.2020 [k-362-364] wskazała, że odpowiedzialność tę powinna ponosić (...) SA, gdyż do niej należy (...) wydzielona z (...). Należy wskazać, że odpowiedzialność (...) SA nie zmienia solidarnej odpowiedzialności pozwanej. (...) będący zakładem górniczym odpowiedzialnym za powstanie szkód należy obecnie do (...) SA i rzeczywiście uzasadnia to odpowiedzialność tego podmiotu [28.04.2016 (...) SA zawarły umowę dodatkową na podstawie której (...) SA przejęła odpowiedzialność za wszystkie zobowiązania z tytułu szkód górniczych (...) SA w tym (...) –par 2 ust 1 umowy k-32-34]. Pozwana jest przedsiębiorstwem, o którym mowa w art. 8 ust 1 ustawy z 7.09.2007 o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego, którego podstawowym przedmiotem działalności jest prowadzenie likwidacji kopalni, zabezpieczenie kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni, zagospodarowywanie majątku likwidowanej kopalni, zbędnego majątku przedsiębiorstwa górniczego, tworzenie nowych miejsc pracy, w szczególności dla pracowników likwidowanej kopalni. W dniu 31.12.2016r, w trybie art. 8a tej ustawy nabyła nieodpłatnie od (...) SA zorganizowaną część przedsiębiorstwa - (...), będącą częścią (...) należącej wcześniej do (...) SA. Z dniem 29.06.2017r. na podstawie art. 529 ksh dokonany został podział (...) SA, na podstawie którego wykreślono (...) SA z Rejestru Przedsiębiorców, a pozwana przejęła jako spółka przejmująca wszystkie zobowiązania prawa i obowiązki (...) SA nieprzypisane w planie podziału żadnej z nowoutworzonych spółek. W planie podziału prawa i obowiązki (...) SA nie zostały przypisane żadnej z nowoutworzonych spółek [okoliczność przyznana w odpowiedzi na pozew]. Tym samym w świetle art. 531 §3 ksh pozwana odpowiada solidarnie z (...) SA za szkody wyrządzone przez (...). Również art. 8c ust 2 ustawy z 7.09.2007

o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego uzasadnia odpowiedzialność pozwanej, bowiem nabyła od (...) SA zorganizowaną część (...) wydzieloną z (...).

Zgodnie z art. 145 Pr. geologicznego i górniczego, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, do naprawiania szkód, o których mowa w art. 144 ust. 1 i 2 Pr. g.g. (spowodowanych ruchem zakładu górniczego), stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego (K.c.). Pozwana odpowiada zatem na zasadzie ryzyka (art. 435 K.c. w zw. z art. 145 Pr. g.g.), czyli niezależnie od winy oraz za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła (art. 361 par. 1 K.c. w zw. z art. 145 Pr. g.g.). W myśl art. 363 § 1 K.c. naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Jednakże, gdyby przywrócenie stanu poprzedniego było niemożliwe albo gdyby pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do świadczenia w pieniądzu. Żądanie zasądzenia odszkodowania jest w świetle powyższego uzasadnione. Uprawnienie wyboru naprawienia szkody należy do poszkodowanego, a przywrócenie stanu poprzedniego przewyższa koszty odszkodowania. W świetle powyższego przepisu powództwo jest uzasadnione. Wartość odtworzeniowa budynków, ogrodzenia i nawierzchni wynosi łącznie 337.891,84zł.

Biorąc pod uwagę powyższe na mocy art. 415kc w zw. z 363§1i2 kc w zw. z art. 145 prawa geologicznego i górniczego w pkt 1 wyroku zasądzono od pozwanej na rzecz powódki kwotę 337.891,84zł. O odsetkach od zasądzonej kwoty orzeczono w oparciu o przepis art. 481 K.c. Zasądzono je od 100.000zł od dnia 15.03.2019 do 10.02.2020 tj od dnia następnego po doręczeniu odpisu pozwu do dnia doręczenia pisma z 12.08.2019r. rozszerzającego żądanie [k-369]; od 150.000zł od 11.02.2020 tj. dnia następnego po doręczeniu ww. pisma do dnia 14.12.2020 tj. doręczenia kolejnego pisma rozszerzającego powództwo z 24.11.2020r.[k-465] oraz od kwoty 337.891,84zł od dnia 15.12.2020 tj następnego po doręczeniu ww. pisma powódki.

W pkt 2 wyroku na zasadzie art. 98kpc zasądzono koszty zastępstwa procesowego wg stawki od pierwotnego żądania, w pkt 3 na zasadzie art. 113 ust. 1 i 4 u.o.k.s.c. nakazano pobranie od pozwanego nieuiszczone koszty sądowe, opłatę od pozwu i wynagrodzenie biegłych